

REFERAT Miljøudvalget d. 30-05-2022

Mødedato Mandag d. 30. maj 2022 kl. 12:00

Mødested Mødeværelse 4

Mødedeltagere Jørn Lehmann Petersen, A (Fravær), Karsten Byrgesen, D, Michael Nielsen, C, Preben Friis-Hauge, V, Annette Lundgaard, V, Martin Schmidt Konradsen, Ø, Elin Søndergaard, A

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af principper for udmøntning af ”Den Syddanske udviklingspulje til rent vand og jord	3
Høring af Redegørelse for råstofområdet i Region Syddanmark.....	6
Status for regionens indsats over for jordforurening.....	8
Orientering om aktuelle sager.....	9
Eventuelt.....	10
Næste møde.....	11
Underskriftsside.....	12

Punkt 1: Godkendelse af principper for udmøntning af ”Den Syddanske udviklingspulje til rent vand og jord”

22/23496

Resumé

I budgetaftalen for 2022 er der afsat 4 mio. kr. i 2022 og 4 mio. kr. i 2023 til teknologiudviklingsprojekter, som skal bidrage til effektivisering af indsatsen over for de store jord- og grundvandsforureninger som generationsforureningerne.

Det foreslås, at rammen for teknologiudviklingen anvendes, så den ud over generationsforureningerne også kan omfatte andre typer jord- og grundvandsforurening som eksempelvis PFAS-stoffer og pesticider.

Principperne og rammerne for udmøntning af midler for ”Den syddanske Udviklingspulje til rent vand og jord” fremlægges til regionsrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Med finanslovsbevillingen som løftestang vedtog regionsrådet med budgetaftalen for 2022 (citater):

”At støtte teknologiudviklingen i forhold til håndtering af store forureninger og herigennem bidrage til effektivisering af regionens øvrige jordforureningsindsatser og dermed også skabe grundlag for et muligt dansk eksporteventyr. Konkret gøres det ved at afsætte 4 mio. kr. i 2022 og 4 mio. kr. i 2023 til teknologiudviklingsprojekter, der skal udvikle viden og teste metoder inden for undersøgelse og oprensning af jordforureninger. Projekterne kan søges af virksomheder og universiteter. Initiativet finansieres ved i hvert af årene 2022 og 2023 at øremærke 2 mio. kr. fra rammen på 10 mio. kr. til implementering af udviklingsstrategien, mens de øvrige 2 mio. kr. i hhv. 2022 og 2023 finansieres inden for Regional Udviklings driftsbudget. Udviklingsprojekterne kan vise sig naturligt at løbe over en længere årrække. Andre regioner inviteres til at deltage i initiativet. Status på initiativet forelægges Miljøudvalget årligt”.

De tre syddanske generationsforureninger er på meget forskellige stader. I Kærgård Klitplantage har mange års udvikling betydet, at der nu er fuld gang i fuldskalaoprensning, mens der i Grindsted by er gang i vidensopbygning og afdækning af oprensningsmuligheder. Ved Himmark Strand er selve løsningen genkendelig, nemlig opgravning, men det er kompliceret at grave i havbunden, så også her er der udfordringer. Uanset hvilken af de tre generationsforureninger, der kigges på, er der potentiale i teknologiudvikling. Det kan være teknologiudvikling der optimerer undersøgelser og oprensninger af generationsforureningerne, men det kan også være teknologiudvikling der - med afsæt i generationsforureningerne - gavner andre forureningsindsatser.

Siden budgetforliget er der desuden kommet et endnu større fokus på forureninger med de meget sundhedsskadelige og svært nedbrydelige PFAS-stoffer. Viden om undersøgelse og oprensning af PFAS er under forsats opbygning, og der er blandt mange borgere en generel bekymring omkring stofferne. Hertil kommer, at der også i Region Syddanmark formentlig vil komme sager, hvor der er behov for en regional indsats. Miljøstyrelsen har i 2022 allokert 6 mio. kr. til teknologiudvikling inden for jord- og grundvandsområdet, 3 mio. kr. af disse er øremærket til oprensningsteknikker for PFAS-stoffer. Dette er dog langt fra tilstrækkeligt til at dække det behov, der er for udvikling på området, og det foreslås derfor, at ”Den syddanske Udviklingspulje til rent vand og jord” også kan omfatte udvikling indenfor PFAS-området.

Der er også andre typer af forureninger, som kan påvirke mange mennesker, skabe utryghed blandt borgere og/eller kræver mange samfundsressourcer. Det gælder f.eks. forureninger med pesticider og chlorerede opløsningsmidler og derfor foreslås, at også andre typer af forureninger kan være omfattet af teknologiudviklingspuljen.

På baggrund af ovenstående foreslås følgende indsatsområder for teknologiudviklingspuljen:

- Generationsforureninger - Teknologiudviklingen kan enten ske i direkte tilknytning til en af de tre syddanske generationsforureninger eller på andre forurenede lokaliteter i regionen. Udviklingen har potentiale til effektivisering af indsatser på generationsforureninger. Alternativt foregår udviklingsprojektet i direkte tilknytning til en generationsforurening og har potentiale til at effektivisere regionens øvrige forureningsindsatser.
- Forureninger med PFAS -Teknologiudviklingen kan omfatte opbygning af viden om stofferne, metodetest samt udvikling af undersøgelses- og oprensningsteknologier.
- Forurening med andre stoffer -Teknologiudviklingen kan omfatte forureninger, som påvirker mange mennesker eller kræver mange ressourcer. Det kan f.eks. være forureninger med pesticider eller chlorerede opløsningsmidler.

For alle tre kategorier af projekter gælder, at de skal bidrage til effektivisering gennem udvikling, vidensopbygning og/eller metodetest inden for undersøgelse og oprensning af jord- og grundvandsforureninger.

Forslag til øvrige principper og rammer for udmøntningen

Projekter der støttes, skal være omfattet af regionens indsatsområder i Jordforureningsloven.

Midlerne kan søges af virksomheder, universiteter og andre. Der kan søges om lønmidler til fx ph.d.-studerende som del af projektet, men også til at dække udgifter til fx analyser og feltarbejde.

Puljen annonceres på regionens hjemmeside og sociale medier samt ved direkte udsendelse til relevante aktører. Interesserede ansøgere opfordres til at indsende korte beskrivelser af projekter med henblik på en nærmere gennemgang. Ved udvælgelsen af projekterne, tages der udgangspunkt i en samlet vurdering af bl.a.

- projektets potentiale inden for de tre kategorier, som er beskrevet overfor.
- mulighederne for at uddrage generel erfaring fra projekterne til gavn for andre forureningsindsatser.
- Medfinansiering.

Ansøgerne indsender herefter detaljerede projektbeskrivelser, der indeholder oplysninger om forventede resultater og formidling heraf, samt økonomi, tidsplan og bemanning af projektet. På baggrund heraf træffes administrativ beslutning om tildeling af midler samt tekniske opfølgninger på projekternes fremdrift.

Det forventes, at hovedparten af projektmidlerne kan tildeles direkte på baggrund af de indsendte projekter, men det kan også blive aktuelt at supplere med udbud af konkrete udviklingsopgaver for målrettet at dække specifikke udviklingsbehov (kunne for eksempelvis være rensningsteknologier til PFAS-forurening).

Det forventes at indgå kontrakter for 4 mio. kr. ud af den samlede pulje på 8 mio. kr. i 2022. Projekterne kan vise sig at løbe over en længere årrække hvor midlerne udbetales løbende ift. de enkelte projekters fremdrift. Puljemidlerne forventes tildelt konkrete projekter inden udgangen af 2023, og samtlige puljemidler forventes at være udbetalt senest ved udgangen af 2030.

Der vil være krav om, at resultaterne af udviklingen offentliggøres, således der sikres en bred videndeling af de opnåede resultater.

Miljøudvalget orienteres årligt om hvilke udviklingsprojekter der er tildelt puljemidler og fremdriften heraf frem til 2030, hvor "Den syddanske udviklingspulje for rent vand og jord" forventes afviklet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget en klimavurdering af sagen, idet sagen på nuværende stadie ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles, at miljøudvalget anbefaler regionsrådet:

At godkende principperne og rammerne for udmøntningen af midler for "Den syddanske udviklingspulje for rent vand og jord".

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 2: Høring af Redegørelse for råstofområdet i Region Syddanmark

22/22718

Resumé

Der forelægges en redegørelse, der kan sendes i offentlig høring med henblik på regionsrådets senere beslutning om eventuel revision af Råstofplan 2020. Regionsrådet skal hvert fjerde år gennemgå råstofplanen og beslutte om den skal revideres. Regionsrådet træffer beslutningen om revision på baggrund af en redegørelse og de høringssvar, der er kommet i den offentlige høring.

Sagsfremstilling

Regionsrådet er gennem råstofloven forpligtet til at gennemgå råstofplanen hvert fjerde år for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision. Sidste gang spørgsmålet om revision blev behandlet i regionsrådet var i 2018, hvor det blev besluttet at lave en ny råstofplan. Regionsrådet træffer beslutningen om revision på baggrund af en redegørelse, der forinden har været i offentlig høring i 8 uger. De høringssvar der er modtaget under høringen, skal indgå i beslutningsgrundlaget.

Administrationen har udarbejdet en redegørelse, der bl.a. indeholder en status på regionens tiltag på råstofområdet siden vedtagelsen af Råstofplan 2020, en opgørelse af de råstofressourcer der er udlagt i planens graveområder og forventninger til de kommende års råstofbehov.

Udvalget skal beslutte, om redegørelsen kan sendes i offentlig høring.

Formålet med den offentlige høring er at give borgere, virksomheder, interesseorganisationer og myndigheder mulighed for at komme med bemærkninger og synspunkter i forhold til, om råstofplanen skal revideres. Først hvis regionsrådet på baggrund af redegørelsen og høringen beslutter at revidere Råstofplan 2020, indkaldes idéer og forslag til indholdet i en ny plan. Planprocessen er nærmere beskrevet i redegørelsen.

Hvis redegørelsen sendes i høring hen over sommeren, forventes regionsrådet at kunne behandle spørgsmålet om revision af Råstofplan 2020 i slutningen af 2022.

Redegørelsen peger på, at ressourcerne i de udlagte graveområder dækker behovet for sand, grus og sten i mere end 30 år, når man ser på det samlede forventede behov i Region Syddanmark. Ser man på de enkelte delområder, er der ressourcer til mere end 17 år alle steder, bortset fra på Fyn. På Fyn er der til 14-15 år.

I Råstofplan 2020 er der syv indsatsområder. Det er emner, som regionsrådet har ønsket, at der arbejdes med i planperioden. Arbejdet med indsatsområderne skal bl.a. fremme paradigmeskiftet mod en bæredygtig råstofforvaltning og forbedre grundlaget for den næste plan. Arbejdet med flere af indsatsområderne er påbegyndt, men der er endnu kun få resultater.

At der er tilstrækkeligt med ressourcer kan pege mod, at der ikke er behov for en revision af råstofplanen på nuværende tidspunkt. Det vil desuden give bedre mulighed for at arbejde videre med indsatsområderne for at få resultaterne med i råstofplanlægningen. Omvendt kan der være borgere og virksomheder, der har ønsker om, at der udlægges nye graveområder, eller at områder tages ud. Der kan også være ønsker om at ændre strategi og retningslinjer. Det er er forhold, der taler for at revidere råstofplanen.

Om råstofplanen

Regionen har til opgave at lave en plan for indvinding og forsyning med råstoffer på land. Råstofplanen danner rammerne for den fremtidige indvinding og forsyning med råstoffer i regionen. Rammerne fastlægges gennem en strategi for forsyningen, retningslinjer, graveområder, hvor råstofindvinding skal foregå og interesseområder, der reserverer arealer til fremtidens råstofindvinding. Den gældende råstofplan er [Råstofplan 2020](#), der blev vedtaget af regionsrådet i juni 2021. Råstofplanen gælder som udgangspunkt i 12 år.

Formålet med råstofplanen er at sikre, at den fremtidige råstofindvinding understøtter en økonomisk og miljømæssig bæredygtig udvikling, baseret på en balance mellem på den ene side erhvervsinteresser og samfundets behov for råstoffer og på den anden side hensynet til miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg samt jord- og skovbrugsmæssige interesser.

Klimavurdering

På nuværende tidspunkt vurderes sagen ikke at have betydning for klimaet eller bidrage til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles

At udvalget fremlægger Redegørelse for råstofområdet i Region Syddanmark i offentlig høring fra den 1. juni til 12. august 2022. Høringen sker med henblik på regionsrådets senere beslutning om revision af råstofplanen.

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Indstillingen blev tiltrådt.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

Redegørelse for råstofområdet i Region Syddanmark maj 2022.pdf

Punkt 3: Status for regionens indsats over for jordforurening

22/14163

Resumé

Administrationen forelægger status for den indsats, der er gennemført over for jordforurening i 2021.

Sagsfremstilling

Med det formål at give et overblik over regionens arbejde samt for at leve op til det gældende cirkulære fra Miljøstyrelsen, udarbejdes der hvert år en skriftlig oversigt over den samlede indsats over for jordforurening.

Indberetning 2021 er vedlagt som bilag.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Til orientering.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Bilag

TIL MST: ENDELIG_Indberetning 2021_RSyd.pdf

Punkt 4: Orientering om aktuelle sager

22/603

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Administrationen gav en status på og orienterede om det videre arbejde med forureningen ved Himmark Strand, bl.a. informationsmøde for borgerne i juni 2022.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 5: Eventuelt

22/603

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Intet.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 6: Næste møde

22/603

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 8. august kl. 12-14 i regionshuset i Vejle.

Mødeplanen for resten af 2022 er:

- Mandag den 5. september kl. 12-14
- Mandag den 3. oktober kl. 12-14
- Mandag den 7. november kl. 12-14
- Tirsdag den 29. november kl. 11-13

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 30-05-2022

Næste møde er mandag den 8. august kl. 12-14 i regionshuset i Vejle.

Jørn Lehmann Petersen deltog ikke i behandlingen af punktet.

Punkt 7: Underskriftsside

22/603